

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 8CoE/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416211496
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6416211496.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Mikulajovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Kochan Morovej (sudca spravodajca) a JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej, v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti povinnej: F. K., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom XXX XX G. Y. XXX, vedenej súdnym exekútorom: JUDr. Ľubomír Pekár, Exekútorský úrad so sídlom P. Pázmaňa 49/3, 927 01 Šaľa, pod sp. zn. EX 6255/16, o vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 303,80 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 22Er/485/2016-19 zo dňa 28. júna 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) odvolaním napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia v zmysle návrhu oprávneného na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, zriadeného záujmovým združením právnických osôb Združenie zriaďovateľov Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, záujmové združenie právnických osôb, sp. zn. RK-PC-236/16-MK zo dňa 31.05.2016. K návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený pripojil aj fotokópiu zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.04.2012 (ďalej len „zmluva o úvere“) vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, kartu klienta a fotokópiu rozhodcovskej zmluvy zo dňa 19.04.2012. Súd prvej inštancie preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú normy spotrebiteľského práva. Súd prvej inštancie zistil, že zmluva o úvere aj rozhodcovská zmluva boli uzavreté v rovnaký deň, pričom sa obe zmluvy nachádzali na vopred predtlačenom formulári, do ktorého sa len vpisujú konkrétne údaje. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že povinná nemala možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah rozhodcovskej zmluvy a skutočnosť, že obidve zmluvy boli podpísané v ten istý deň vzbudzujú dôvodné pochybnosti o tom, či nebola povinnej rozhodcovská zmluva predložená súčasne so zmluvou o úvere, pričom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo/9/2012. Súd prvej inštancie uviedol, že medzi neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve Občiansky zákonník zaraďuje aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorému je prakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred súdom. V zmysle § 53 ods. 5 OZ sú neprijateľné podmienky v

spotrebiteľských zmluvách absolútne neplatné, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 39 OZ). Predpokladom zákonného vedenia exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľských veciach za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, teda je vydaný v rozpore so zákonom a preto súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietol.

3. Oprávnený podal voči uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že z odvolaním napadnutého uznesenia nevyplýva jediný dôvod, podľa ktorého rozhodcovská zmluva obchádza zákon a ani to, čím ho obchádza. Namietal, že konštatovanie súdu je formálne, arbitrárne a pre neuvedenie dôvodov nepreskúmateľné. Uviedol, že rozhodcovská zmluva vzhľadom na § 4 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní neobsahuje rozhodcovskú doložku, ide o samostatnú zmluvu, pričom z bodu 2. rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. následné riešenie sporov v rozhodcovskom konaní nie je ani podmienkou uzavretia samotnej zmluvy o revolvingovom úvere. Rozhodcovská zmluva umožňuje alternatívne riešenie sporov zo zmluvy o úvere tak, že strana podávajúca žalobu sa rozhodne, kde žalobu podá. Oprávnený poukázal na možnosť povinnej odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy v lehote 14 dní od jej uzavretia. Povinná k rozhodcovskej zmluve pristúpila dobrovoľne a z vlastného rozhodnutia nevyužila možnosť od danej zmluvy odstúpiť. Povinnosť spotrebiteľa konať s primeranou mierou obozretnosti vo vzťahu k vlastným právam a záväzkom je základným princípom spotrebiteľského práva. Podľa oprávneného mala povinná možnosť buď na rozhodcovskú zmluvu nepristúpiť, alebo jednostranne dosiahnuť jej zánik, v dôsledku čoho považuje rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú. Oprávnený poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/919/2015, sp. zn. 43CoE/372/2013, 1CoE/328/2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoE/52/2015 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/4/2014. Z týchto dôvodov oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Povinná k odvolaniu oprávneného uviedla, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa stotožňuje v celom rozsahu. Poukázala na to, že predmetná vec sa týka spotrebiteľského zmluvného vzťahu a rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná. Uviedla, že aj napriek tomu, že v tej istej veci bol na základe neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy vydaný rozhodcovský rozsudok, všeobecný súd je oprávnený aj v základnom konaní prelomiť materiálnu právoplatnosť rozhodcovského rozsudku. Oprávnený voči povinnej, ktorá bola vo finančnej tiesni, postupoval tak, že sa snažil preniesť rozhodovanie sporov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere zo všeobecných súdov na rozhodcovské súdy, s ktorými dlhodobo spolupracoval. Povinná poukazovala na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/232/2012 zo dňa 27.02.2013, 6MCdo/9/2012 zo dňa 16.01.2013. Uviedla, že nemala možnosť negociovať žiadne ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, pretože išlo o formulárovú zmluvu. K argumentom oprávneného o možnosti odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy a tiež s nepodmienením podpísania zmluvy o úvere podpísaním rozhodcovskej zmluvy povinná uviedla, že oprávnený pri uzatváraní zmlúv zneužíval svoje dominantné postavenie voči spotrebiteľovi a vytváral len iluzórne predstavy o rovnováhe práv a povinností dodávateľa a spotrebiteľa. Oprávnený poukazuje na to, čo všetko mohla povinná urobiť, avšak nijako nepreukazuje, že spotrebiteľská zmluva bola individuálne dojednaná. K poučeniu obsiahnutému v článku 2 rozhodcovskej zmluvy povinná uviedla, že ide len formálne poučenie, ktoré nepreukazuje materiálne poučenie zo strany oprávneného. Európske aj vnútroštátne právo poskytujú spotrebiteľovi zvýšenú právnu ochranu. Povinná poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/2018 zo dňa 20.06.2018. Z týchto dôvodov navrhla odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

5. Oprávnený v replike uviedol, že námietky povinnej považuje za nedôvodné, nakoľko povinná mala možnosť rozhodcovskú zmluvu nepodpísať a k podpisu zmluvy nebola nikým nútená. Uviedol, že rozhodcovská zmluva bola dohodnutá individuálne a nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o úvere, je samostatným právny úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou a nie povinnosťou. Oprávnený tvrdil, že povinná mala možnosť sa pred uzavretím zmluvy oboznámiť s obsahom všetkých

podpisovaných dokumentov a zdôraznil, že neoboznámenie sa povinnej s obsahom toho, čo podpisuje je jej nedbalosťou pri vstupovaní do záväzkovoprávneho vzťahu. Skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je zmluvou formulárovou a nemožno zasahovať do obsahu jej znenia neznamená, že nie je uzatvorená individuálne. Povinná sa rozhodla rozhodcovskú zmluvu uzavrieť, hoci z nej vyplýva, že jej uzatvorenie nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Oprávnený poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3725/13 zo dňa 10.04.2014. K uzatvoreniu zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy v rovnaký deň oprávnený uviedol, že takéto konanie nemožno za obchádzanie zákonných ustanovení poskytujúcich ochranu spotrebiteľovi.

6. Povinná v duplike uviedla, že konštatovanie oprávneného o tom, že povinná mala možnosť rozhodcovskú zmluvu nepodpísať, nijakým spôsobom nevyvracia skutočnosť, že rozhodcovská zmluva má formulárový charakter a bola povinnej nanútená na podpis spolu so zmluvou o úvere. V zmysle § 53 ods. 3 OZ má oprávnený povinnosť preukázať, že ustanovenia rozhodcovskej zmluvy boli individuálne dojednané, čo však nepreukázal. Povinná uviedla, že nemala možnosť negociovať žiadne z ustanovení rozhodcovskej zmluvy, pričom poukazovala na zneužitie dominantného postavenia oprávneného pri uzatváraní zmluvného vzťahu. Ustanovenia rozhodcovskej zmluvy obchádzajú neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v § 53 ods. 4 písm. r) OZ, pretože materiálne ponechali výber rozhodovania sporov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere len na oprávnenom, hoci oprávnený sa formálne pokúsil naformulovať rozhodcovskú zmluvu takým spôsobom, aby túto skutočnosť zakryl. Povinná nemohla ovplyvniť výber rozhodcov ustanovených v rozhodcovskej zmluve. K možnosti odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy povinná uviedla, že ide o zmluvu absolútne neplatnú podľa § 39 OZ, a teda sa od nej nedá účinne právne odstúpiť. Vo zvyšku sa povinná pridrжала jej predošlých vyjadrení.

7. Podľa § 243h ods. 1 prvej vety Exekučného poriadku v znení účinnom v čase vydania tohto rozhodnutia; ak tento zákona v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

8. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku; ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal podľa § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a uznesenie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že dňa 07.12.2016 bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Následne bola súdu prvej inštancie dňa 16.12.2016 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V prejednávanej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, zriadeného záujmovým združením právnických osôb Združenie zriaďovateľov Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, záujmové združenie právnických osôb, sp. zn. RK-PC-236/16-MK zo dňa 31.05.2016. Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc prejednať a rozhodnúť vec na základe rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, ktorú povinná spolu so zmluvou o úvere podpísala dňa 12.04.2012 vo Zvolene a oprávnený dňa 19.04.2012 v Bratislave. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 22Er/485/2016-19 zo dňa 28.06.2017 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie.

11. Podľa čl. 5 Rozhodcovskej zmluvy, akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní podľa pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava alebo Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter, s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, 974 01 Banská Bystrica, pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť, spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

12. V článku 2 Rozhodcovskej zmluvy veriteľ vyhlásil, že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania Zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný.

13. Podľa článku 3 Rozhodcovskej zmluvy veriteľ pred uzatvorením rozhodcovskej zmluvy dlžníka poučil o dôsledkoch jej uzatvorenia a to nasledovne: Dôsledkom uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere s číslom zmluvy totožným ako je číslo tejto rozhodcovskej zmluvy, ktorú veriteľ a dlžník uzatvorili, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi.

14. Podľa čl. 7 Rozhodcovskej zmluvy je dlžník oprávnený od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy. Oznámenie o odstúpení od zmluvy je dlžník povinný vykonať v písomnej forme. Lehota na odstúpenia od zmluvy sa považuje za dodržanú, ak je oznámenie o odstúpení od zmluvy zaslané na adresu sídla veriteľa najneskôr v posledný deň lehoty.

15. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy; (1) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy; za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

17. Podľa § 53 ods. 5 OZ v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy; neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZRK“) v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy; rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

19. Podľa § 4 ods. 2 ZRK v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy; rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

20. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31.12.2017); súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné

podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

21. Z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že súd preskúmava exekučný titul aj ex offa. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúvania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 ZRK. Povinnosť skúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy alebo doložky pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona. Ak sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, či v tomto konaní bola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, zo strany súdu prvej inštancie sa nejednalo o posudzovanie vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu.

22. Odvolací súd po preskúmaní zmluvných dokumentov sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o spotrebiteľskom charaktere vzťahu medzi oprávneným a povinnou, čo však oprávnený ani povinná nijakým spôsobom nerozporovali. Z uvedeného dôvodu možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom (povinnou) a dodávateľom (oprávneným) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka.

23. Z Exekučného poriadku vyplýva, že súd má skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Prvostupňový súd je predovšetkým povinný skúmať, či exekučný titul, na základe ktorého má byť vedená exekúcia, je spôsobilým exekučným titulom, pričom súd môže v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh ale aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Rozhodcovskému súdu jeho kompetencia rozhodovať majetkové spory neplynie priamo zo zákona, ale rozhodcovský súd ju získava až na základe dohody medzi účastníkmi sporu v rozhodcovskej zmluve alebo doložke. Z uvedeného dôvodu je pre posúdenie, či súd bol alebo nebol predložený riadny exekučný titul, nevyhnutnou súčasťou prieskumu zisťovanie, či bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej zmluvy dohodnutej či už vo forme osobitnej zmluvy alebo doložky k inej zmluve. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Aj Najvyšší súd SR v uznesení z 13.10.2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

24. V ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá úprava neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Ide o podmienky, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Ustanovenie odseku 1 vyššie citovaného ustanovenia zakotvuje všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zároveň však v druhej vete upravuje podmienky, za splnenia ktorých sa na zmluvné ustanovenia nehľadí ako na neprijateľné. Zákon č. 575/2009 Z. z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. marca 2010 zmenil znenie druhej vety tak, že rozšíril okruh zmluvných podmienok, ktoré nemožno považovať za neprijateľné. Okrem už predtým platného znenia, ktoré za neprijateľnú nepovažoval zmluvnú podmienku, ktorá bola dohodnutá individuálne, novela za neprijateľnú nepovažovala ani zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

25. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa tak vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené. Nevzťahuje sa však na tie zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne. Oprávnený v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie rozhodcovskej zmluvy ako neindividuálne dojednané, nakoľko povinná svojim podpisom vyjadrila súhlas s uzavretím rozhodcovskej zmluvy, a to i napriek tomu, že poskytnutie revolvingového úveru nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. Oprávnený tiež namietal, že skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je formulárovou zmluvou a nemožno zasahovať do obsahu jej znenia neznamena, že nie je individuálne uzatvorená. Odvolací

súd rozhodcovskú zmluvu preskúmal a dospel k záveru, že aj napriek tomu, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnom liste papiera, je jednoznačne formulárovou zmluvou, pričom povinná ako spotrebiteľ nemohla obsah rozhodcovskej zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť. Rozhodcovskou zmluvou bola povinná nútená podrobiť sa rozhodnutiu, vopred veriteľom vo formulári predtlačenej zmluvy určeného rozhodcovského súdu, a teda nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Individuálnosť dojednaní totižto nie je závislá od fyzického oddelenia, odčlenenia časti dojednaní od iných, ale musí tu byť preukázaná možnosť spotrebiteľa ovplyvniť znenie formulárovej zmluvy, ktorá mu je predkladaná dodávateľom. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013 uviedol, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Predpokladom pre záver o neindividuálnom charaktere zmluvnej podmienky je stav, keď zmluvné podmienky v rozhodcovskej zmluve boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah.

26. V danom prípade zmluva o úvere ako aj rozhodcovská zmluva mali charakter samostatných listín formulárového typu, ktoré boli vopred pripravené oprávneným. Zmluvu o úvere v tomto prípade podpísala povinná spolu s rozhodcovskou zmluvou v ten istý deň, pričom uvedenie rozhodcovskej zmluvy na samostatný list papiera sa skôr javí ako zámer oprávneného smerujúci k obchádzaniu zákonnej úpravy na ochranu spotrebiteľa a nie ako individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Povinná ako spotrebiteľ však obsah rozhodcovskej zmluvy nemohla nijako ovplyvniť, predmetná zmluva je formulárovou zmluvou a aj napriek tomu, že sa nachádzala na samostatnom liste papiera, predstavuje len zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy. Dôkazné bremeno na preukázanie individuálneho charakteru zaťažuje toho, kto uvedené zmluvné dojednanie do zmluvy vložil, avšak v tomto prípade oprávnený nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy.

27. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, preto je v zmysle § 53 ods. 5 OZ absolútne neplatná, a teda nevyvoláva žiadne právne účinky. Možnosť spotrebiteľa od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť obsiahnutá v článku 7 rozhodcovskej zmluvy nesvedčí o individuálnom dojednaní už bez tak absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluvy. Od zmluvy možno pri tom odstúpiť len v prípade, že je zmluva platná, pričom absolútna neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 OZ spôsobuje, že zmluva je neplatná od začiatku ex tunc, a teda nie sú splnené zákonné podmienky na jej dodatočné zrušenie. Nad rámec vyššie uvedenej argumentácie odvolací súd považuje za potrebné poukázať na závery uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/2018-43 zo dňa 20.06.2018, v ktorom ústavný súd v obsahovo podobnej veci týkajúcej sa totožného oprávneného uznal argumentáciu exekučného súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy za ústavne udržateľnú.

28. Pokiaľ ide súdne rozhodnutia, na ktoré poukazoval oprávnený, tieto nie sú v predmetnej veci záväzné. Navyše, nejedná sa o konštantnú rozhodovaciu prax, o čom svedčia napr. aj rozhodnutia, na ktoré poukázala povinná, ako aj vyššie uvedené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

29. Rozhodcovský rozsudok môže byť podkladom exekučného konania len v prípade, ak ide o formálne i materiálne vykonateľné rozhodnutie, vrátane splnenia tej podmienky, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená platnou rozhodcovskou zmluvou. V posudzovanom prípade však nebolo preukázané, že rozhodcovskou zmluvou bola platne založená právomoc rozhodcovského súdu, v dôsledku čoho je potrebné exekučný titul považovať za nulitný. Na základe uvedeného súd prvej inštancie správne rozhodol tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

30. Odvolací súd na záver uvádza, že ďalšie námietky oprávneného neboli spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia. Podstatným bolo, že nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu.

31. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení platnom v čase vydania tohto rozhodnutia (v znení zákona č. 2/2017 Z. z., účinného od 01.04.2017) dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.